

سنوات به من چه؟

من نماینده شما در شورای صنفی نیستم. من هم حداقل از فتنه های گذشته این نکته را به یاد دارم. که در مواقع فتنه اگر با جمعیتی که چه بسا اشتباه هم میکنند هم فریاد شوی متمدن، محبوب و عزیز خواهی شد. اگر سکوت کنی برنده خواهی شد و اگر حق را بگویی، سرنوشتی نا معلوم در انتظارت خواهد بود.

وقتی یک آشفتگی در جامعه به وجود بیاید، یک موضوع ارزشی چند برابر ارزش واقعی خود را پیدا میکند. گاهی یک تخلف ساده مثل اشتباه در دآوری آنقدر تماشاچیان را دچار هیجان در ارزیابی از خطا می کند که نتیجه قطعه قطعه شدن داور است.

ارتا نوسبام، استاد حقوق و اخلاق دانشگاه شیکاگو، معتقد است، در میان تمام احساساتمان، هیچ احساسی به اندازه خشم نیازمند بازاندیشی جدی و روشن نیست. امام علی میفرمایند شیعیان ما کسانی هستند که چون خشمگین شوند ظلم نمی کنند. عدالت و انصاف در هنگام خشم جزو مقامات عرفا به حساب می آید. پیامبر گرامی اسلام میفرمایند کمال دلیری در چیره شدن بر خشم است. امام صادق یکی از دلایل خروج از حق را خشم توصیف کرده اند. پس دوست عزیز می کنی تمام دین تو یا تمام مردانگی تو یا تمام دلیری و انسانیت تو در تجمع فردا خواهد بود. پیش از تو نیز کسانی احساس میکردند راه مبارزه با انگلیس از دیوار سفارت می گذرد. پیش از تو نیز کسانی بودند که احساس می کردند با سنگ زدن به تابوت شهدا و کتک زدن استاد دانشگاه می توانند ایران را نجات دهند. پیش از تو نیز کسانی بودند که احساس می کردند در همین دانشگاه خودمان. باید با اسلحه حرکت کرد. باید سر استاد فریاد کشید. باید مسئولی را کتک زد یا او را سوار فرغون کرده و از دانشگاه بیرون انداخت. اما وقتی ارتفاع نگاهت را بالا ببری میفهمی که خشم بر تو غلبه کرده و نمی بینی آنچه را که نمی بینی!

پیش از تشکیل گروهی به نام سنوات در گدغه باشگاه این موضوع طرح و تصویب شد اما به دلیل عدم معرفی مدیر بحث معطل ماند و خوب توسط گروه سنوات شورای صنفی پیگیری شد. من هم بحث را با بیان نکته هایی لغو کردم و همه را دعوت کردم تا در گروه سنوات عضو باشند.

یکی دو روز بعد، یکی از دوستانم پیشنهاد جالبی به من داد که از نظر من شخصاً منطقی به نظر می رسید، من هم آب و تابی به آن دادم و کاملش کردم و به صورت یک پوستر در گروه منتشر کردم. و البته طرح مورد استقبال واقع شد. اصل اساسی طرح من این بود که به جای اینکه هويت مخالف خود را زیر سؤال ببرید. با او همراه شوید و با تعریف قدم هایی حقانیت خود را اثبات کنید. از نیروی مخالف برای پیشبرد اهداف خود استفاده کنید. راه حل من چند ویژگی داشت:

- (۱) این امکان را برای دانشجویان فراهم می کرد تا بخشی از بار هزینه بر دوش میانگین سنوات دانشکده بیفتد. مثلاً وقتی بیش از نیمی از دانشجویان ارشد هوافضا ترم پنجم می شوند. آیا میتوان گفت نیمی از دانشجویان تنبل هستند. قطعاً نه! اما نیم دیگری که در همین شرایط فارغ التحصیل می شوند چه؟ آیا عادلانه است که از سرانه آنها برای دیگران هزینه شود؟ در طرحی که داده بودم فرض کردم دانشگاه بر اساس میانگین گیری. مثلاً در مورد فوق پنجاه درصد از هزینه سنوات را به حساب دانشکده بنویسد. بدیهی است که در دانشکده ای که فقط ده درصد به ترم پنجم کشیده میشوند. ده درصد را به حساب دانشکده بنویسد.
- (۲) موضوع دیگر این بود که امکان بررسی دلایل دانشجویان وجود داشته باشد. خوب اگر راه حل سال گذشته موفقیت آمیز نبود میشد از راه حل دیگری استفاده کرد. پیشنهاد من تشکیل کمیته ای داخل خود دانشکده بود که منتخب شورای صنفی دانشکده نیز عضوی از آن باشد. نکته آنکه این پیشنهاد مورد قبول

دانشگاه هم هست. می‌توانید این موضوع را به بخش قبلی مرتبط کنید. دانشکده‌ای که سیستم تنبل تری دارد در نتیجه دلایل ضعیف تری هم (به دلیل کسرت شواهد) در اثبات تنبلی دانشجو خواهد داشت.

(۳) با فرض اینکه هر دو این موارد هم نتوانند کمکی کنند باز طرح مقاله مطرح شد. یک مقاله در حد کنفرانس

های داخلی. خوب این هم مورد پذیرش دانشگاه بود و حتماً در توان همه دانشجویان نخبه شریفی.

(۴) باز هم در مرحله بعد پیشنهاد تقسیط هزینه را مطرح کردم که خدا رو شکر پیش از این در ذهن معاونت

دانشجویی بود و عملیاتی شد.

درگروه افراد زیادی نسبت به طرح ارائه شده لطف داشتند و موافقت‌هایی اعلام شد. اما در کمال نا باوری بعد از یکی دو دست مباحثه با افرادی که **خشمگین** بودند. با روشی بسیار غیر اخلاقی من متهم به سو استفاده شدم و تمام پیام‌های من پاک شد. باز با درخواست اعضای شورای صنفی به گروه برگشتم. ولی اینبار هم با **خشمی غیر منطقی** مواجه شدم و اینبار خودم گروه را ترک کردم.

دقت کنید من اصلاً نگفته بودم تجمع نکنید، یا **نگفته بودم چیزی به اسم سنوات ظالمانه وجود ندارد**. حتی عنوان طرح من «حذف بخش نا عادلانه سنوات» بود. اما بعدها شعار گروه حذف تمامی هزینه‌های سنوات شد.

جدا از محتوا در مورد قالب اعتراض هم من تجمع را یکی از نا کارآمدترین روش‌های به نتیجه رسیدن می‌دانم. اساساً تجمع خیابانی در دنیایی کنونی چندان نتیجه بخش نیست. شما به جنبش‌های مختلف موفق نگاه بیاندازید. چند عدد از آن‌ها با داد و فریاد و پلاکارد به نتیجه می‌رسند. **تجمع روشی قدیمی و ابتدایی است که هیچ حاصل جز احساس ناشکری در مسئولین ایجاد نمی‌کند**. علاوه بر آنکه **تجمع شورای صنفی اساساً محل قانونی ندارد**. پس خودمان با دست خودمان بهانه به دست کسانی داده‌ایم که می‌گویند شورای صنفی به دلیل رفتار غلط و بی‌منطقی که تعدادی از اعضای آن در چند هفته گذشته داشته‌اند متهم به بی‌خردی است.

من به جای **تجمع با صحبت‌های دو به دو با استادان راهنما و پیگیری مطالبات از طرف آن‌ها موافق بودم**. شاهد من هم عدم استقبال شورای دانشگاه از طرح سنوات است. آن طور که معلوم است در شورای دانشگاه تنها یکی دو نفر در شورا آن هم به صورت خیلی ضعیف با پولی شدن سنوات اضافه مخالفت کرده‌اند و در مقابل اکثر افراد شورا عمل کرد معاونت آموزشی را تأیید کرده‌اند.

من هم میدانم که اگر به سنوات فحش بدهم و به دوستانم توصیه کنم که فردا در تجمع شرکت کنند محبوب **خواهم بود** اما آنقدر تک تک دانشجویان را دوست دارم که در شرایطی که تجمع بعضی از شما قطعی شده بر خودم لازم بدانم چند نکته‌ای را یاد آوری کنم.

(۱) **سنوات نمادی از یک جریان کلی و فراگیر است**. کشور ما توان تأمین بودجه رایگان تحصیل را ندارد. هر

قانونی که منجر به لغو سنوات شود مسکنی کوتاه مدت است.

(۲) اگر میانگین فراغت از تحصیل ارشد ۴.۵ ترم فرض شود. با توجه به اینکه بودجه دولت برای ۴ ترم اختصاص

داده میشود. یعنی سرانه احساس شده در بهترین حالت ۸۸ درصد سرانه تعلق یافته است. با توجه به اینکه کل درآمد از جریمه سنوات یک چهارم سرانه دولت است (۲.۵ درصد). در نتیجه اعلام این هزینه به عنوان **راهی برای کسری بودجه درست نیست**.

(۳) در دانشگاه دو گروه به کم شدن سنوات علاقه‌مند هستند. مدیریت دانشگاه و دانشجویان. بهتر نیست به

جای **دعوی سالانه بی‌فایده به فکر تشکیل یک کمیته منطقی، مقبول و پیگیر برای یافتن راه‌هایی محلی** و مبتنی بر همکاری نزدیک معاونت‌های مختلف و شورای صنفی برای کاهش سنوات باشیم؟

(۴) در هیچ دوره ای به یاد ندارم که برای اجرای یک موضوع تا این اندازه اتحاد در هیات رئیسه دانشگاه و شورای دانشگاه وجود داشته باشد. دانشگاه مصمم است که قانون های حاضر اجرا شوند و نظم در دانشگاه حاکم باشد.

(۵) بسیاری از دانشجویان ارشد هزینه سنوات خود را پرداخت کرده اند. برای نمونه در دانشکده مدیریت همه دانشجویان به جز یک نفر هزینه را واریز کرده اند. بیش از ۴۰ نفر را دیدم که با نوشتن نامه تخفیف هایی از ۴۰ تا ۱۰۰ درصد به دلایل مختلف دریافت کرده بودند. استادانی را میشناسم که هزینه سنوات را کامل پرداخت کرده اند. اگر در صحبت های من شک دارید. میتوانید نمایندگان خود را به بخش آموزش های آزاد بفرستید و مشخصاً از ایشان سؤال کنید. لذا از نظر من بسیاری از کسانی که مشمول سنوات می شوند هزینه سنوات را پرداخت کرده اند.

(۶) من به شما اطمینان میدهم در صورتی که تجمع فردا تشکیل شود دانشگاه به راحتی شرایط سخت تری را برای دانشجویان فراهم خواهد آورد و لاقفل هرگونه امید برای گشایش در موضوع سنوات به بن بست خواهد رسید. دانشگاه هنوز از هیچ ابزار خود برای فشار به دانشجو استفاده نکرده است. متأسفانه شاهدیم که افرادی که تمایل به استفاده از این روش ها را دارند شوقشان به تجمع بیش از شما است. چرا که فرصت خواهند یافت.

(۷) شاید تصور کنید دانشگاه از تجمع فردا ترسیده. اما آنچه من میدانم این است که تجمع فردا به سود هیچ کس نیست. دعوای بین شما و دانشگاه یک دعوای داخلی است. اما تجمع اجازه دخالت افراد خارجی را خواهد داد. تجمع برنامه ریزی شده توسط شورای صنفی یک تجمع غیر قانونی و بدون مجوز است. من نگرانم که بعضی از دوستان به جرم یک هیجان جوانانه دچار مشکلاتی شوند که نگرانی خانواده های آنها را در پی داشته باشد.

حالا حرفه هایم را گفتم. این حرفها را بهتر بود در گروه میگفتم. اما نشد. به خودم اجازه دادم تا آن را از این طریق به شما منتقل کنم. این وظیفه من بود و من وظیفه خود را انجام داده ام و حالا خیالم راحت است. شما هم میتوانید با خیال راحت در تجمع فردا شرکت کنید.

واسلام علی من اتبع الهدی

حسین احتسابی

@hosein_ehtesabi